

Advies

**Aanpassing van het minimumloon
per 1 januari 2025**

November 2024

De Sociaal Economische Raad

De Sociaal Economische Raad (SER) is een bij landsverordening ingesteld onafhankelijk overleg- en adviesorgaan dat de regering adviseert over allerlei belangrijke onderwerpen van sociaal-economische aard.

In de SER hebben vertegenwoordigers van werknemers- en werkgevers-organisaties en onafhankelijke deskundigen zitting. De leden van de SER bespreken allerhande aangelegenheden op sociaal-economisch gebied en brengen hierover gevraagd en ongevraagd adviezen, nota's en rapporten uit.

Met de instelling van de SER heeft de overheid het mogelijk gemaakt voor sociale partners om zich vrijelijk en ongebonden, gevraagd of ongevraagd uit te spreken over het sociaal economische beleid.

De adviezen, rapporten en nota's van de SER zijn, nadat zij door de regering openbaar zijn gemaakt, digitaal verkrijgbaar bij de SER.

Contactgegevens van de SER

Adres : L.G. Smith Boulevard 134
Oranjestad
Aruba
Telefoon : 00297-5832713
Fax: : 00297-5838956
E-mail : info@ser.aw
Website : www.ser.aw

Inhoudsopgave

Inleiding..... 2

1. Overwegingen aanpassing/verhoging van het minimumloon 3

1.1 Maatschappelijke noodzaak..... 3

1.2 Economische draagkracht 4

1.3 Wetswijziging voor de invoering v/h minimumuurloon per 1 januari 2025.4

2. Het advies van de Raad 8

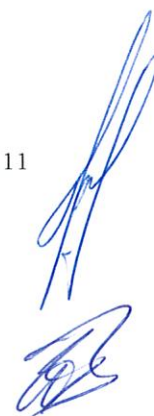
Inleiding

De Minister van Justitie en Sociale Zaken heeft op 11 november 2024 de Sociaal Economische Raad (SER) om advies gevraagd over een mogelijke aanpassing of verhoging van het minimumloon per 1 januari 2025, conform artikel 13 van de Landsverordening Minimumlonen (zie bijlage 1). Deze aanpassing of verhoging kan worden doorgevoerd via een ministeriële regeling, na de SER gehoord te hebben.

De aanleiding voor het adviesverzoek is de stijging van het prijsindexcijfer van de gezinsconsumptie in augustus 2024. Deze stijging bedroeg volgens de 'Period Average' inflatie gemiddeld 2,0% ten opzichte van dezelfde maand in 2023, terwijl de 'End of Period' inflatie voor dezelfde periode 2,9% is. Het is van belang om op te merken dat de SER sinds 2012 de berekeningsmethode van de 'Period Average' inflatie consistent toepast bij het bepalen van de inflatieontwikkeling. Deze methode vormt de basis voor de beoordeling van een eventuele aanpassing van het minimumloon.

De SER hanteert in principe twee criteria bij de beoordeling van een mogelijke aanpassing van het minimumloon: de maatschappelijke noodzaak en de economische draagkracht. Echter, wordt dit jaar in het adviesverzoek van de minister naast de inflatie ook de mogelijke invoering van het minimumuurloon als extra overweging factor mee gegeven. Het adviesverzoek aan de SER betreft namelijk ook of een verhoging van de minimumlonen opportuun is in aanmerking genomen de wetswijziging ter invoering van het minimumuurloon met ingang van 1 januari 2025.

In hoofdstuk 1 worden de maatschappelijke noodzaak, de economische draagkracht en de wetswijziging met betrekking tot het minimumuurloon tegen elkaar afgewogen. In hoofdstuk 2 wordt het advies van de SER uiteengezet met betrekking tot de aanpassing van het minimumloon per 1 januari 2025.

1. Overwegingen aanpassing/verhoging van het minimumloon

Bij het overwegen van een eventuele aanpassing van het minimumloon conform artikel 13 lid 1 van de Landsverordening Minimumlonen, hanteert de Raad normaal gesproken, een tweeledig criterium. In de eerste plaats wordt gekeken naar de maatschappelijke noodzaak (door middel van de ‘Period Average Inflation’ berekeningsmethode). Vervolgens wordt geëvalueerd of een dergelijke aanpassing economisch haalbaar is, met inachtneming van de economische aspecten.

Dit jaar wordt echter een aanvullende overweging meegenomen, namelijk de wetswijziging voor de invoering van het minimumuurloon per 1 januari 2025. Dit advies wordt opgesteld ervan uitgaande dat deze wetswijziging binnenkort zal plaatsvinden en dat de nieuwe bepalingen vanaf 1 januari 2025 van kracht zullen zijn.

1.1. Maatschappelijke noodzaak

Artikel 13 van de Landsverordening Minimumlonen biedt de wettelijke basis voor de regering om het minimumloon aan te passen.

De Raad heeft echter al geruime tijd de mening dat dit artikel gewijzigd c.q. aangepast dient te worden. Reeds in 2011 en 2012 heeft de Raad de regering geadviseerd om respectievelijk artikel 13 lid 2 en artikel 13 lid 1 aan te passen. Vorig jaar heeft de Raad deze aanbeveling herhaald in een separate SER-advies getiteld “Wijziging van artikel 13 van de Landsverordening Minimumlonen” van mei 2023¹.

Als gevolg van deze ontwikkelingen past de Raad sinds 2012 consequent de ‘Period Average Inflation’-berekeningsmethode voor de maand augustus van het betreffende jaar toe voor het vaststellen van de inflatieontwikkeling.

Voor augustus 2024 heeft het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) een inflatiepercentage van 2,0% gerapporteerd volgens deze berekeningsmethode. Dit

¹ <https://www.ser.aw/pages/advies-wijziging-van-artikel-13-van-de-landsverordening-minimumlonen-mei-2023/>

percentage is door de minister opgenomen in zijn verzoek om advies. Gezien het feit dat er sprake is van inflatie, concludeert de Raad dat er een **maatschappelijke noodzaak** bestaat voor een aanpassing of verhoging van het minimumloon.

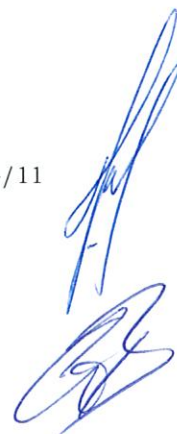
1.2. Economische draagkracht

Het beoordelen van de economische draagkracht met betrekking tot een aanpassing van het minimumloon omvat een analyse van de mate waarin de economie van het land de financiële gevolgen van een dergelijke aanpassing kan dragen. Hierbij wordt rekening gehouden met relevante nationale en internationale economische vooruitzichten die invloed hebben op de Arubaanse economie, evenals met de huidige financiële en economische situatie van de commerciële sector.

Met betrekking tot de economische draagkracht voor een mogelijke aanpassing van het minimumloon per 1 januari 2024 heeft de Raad de volgende gegevens verzameld en geanalyseerd. Dit jaar heeft de Raad opgemerkt dat de economische vooruitzichten minder positief zijn dan vorig jaar. Voor wat betreft de economische vooruitzichten geeft de Centrale Bank van Aruba (CBA) aan dat het economische vooruitzicht voor 2025 minder gunstig is dan voor 2024. Er wordt een reële BBP-groei van 6,1% in 2024 en slechts 1,0% in 2025 verwacht. De toeristische sector blijft de belangrijkste motor van deze groei; het aantal verblijfstoeristen zal naar verwachting toenemen met 12,8% in 2024 en 2,0% in 2025. Dit leidt tot een verwachte nominale stijging van de toerisme-inkomsten met 10,8% in 2024 en 3,1% in 2025. Er dient te worden opgemerkt dat de totstandkoming van de nieuwe Amerikaanse regering verdere onzekerheden met zich meebrengt voor de voorspellingen van de CBA.

1.3 Wetswijziging voor de invoering v/h minimumuurloon per 1 januari 2025

De Minister van Arbeid, Energie en Integratie (MinAEI) heeft, door middel van zijn schrijven d.d. 14 maart 2024, aan de Sociaal Economische Raad (SER) advies verzocht inzake de mogelijke introductie en invoering van een minimumuurloon voor de Arubaanse arbeidsmarkt. Naar aanleiding van dit adviesverzoek

heeft de Raad het adviesrapport “Introductie van een minimumuurloon” in juli 2024 opgesteld².

De Raad was en is nog steeds van mening dat de invoering van een minimumuurloon van cruciaal belang is voor rechtvaardigheid in de beloning van arbeid en ook voordelen heeft voor de flexibiliteit en de transparantie t.a.v. het aangaan van arbeidsovereenkomsten. De Raad is van mening dat een minimumuurloon bijdraagt aan het verminderen van inkomensongelijkheid door ervoor te zorgen dat alle werknemers een eerlijk en toereikend loon ontvangen. Dit is essentieel voor het verbeteren van de levensstandaard van laagbetaalde werknemers en het verminderen van armoede.

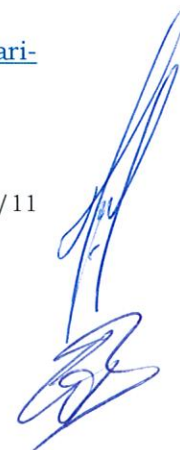
Op 16 september kondigde de regering, de introductie van een minimumuurloon per 1 januari 2025³ aan. Daarnaast melde de regering dat werknemers die 40 uur per week werken, een loonsverhoging van 1% zullen ontvangen (Afl. 20.85), hetgeen hun maandsalaris brengt op Afl. 2007,05. Tegelijkertijd zouden werknemers die 45 uur per week werken een verhoging van 13,7% ontvangen, hetgeen hun maandsalaris op Afl. 2257,93 brengt.

Na ontvangst van het huidige adviesverzoek van de minister, heeft de Raad geïnformeerd naar de stand van zaken met betrekking tot de nieuwe/wijzigde wet inzake invoering van het minimumuurloon en heeft het volgende vernomen:

Het wetsontwerp die voornoemde wetswijziging bevat, is inmiddels bij het parlement ingediend en wacht op behandeling in de betreffende commissie. De Raad heeft nu voor het eerst het wetsontwerp kunnen zien en bestuderen, samen met de opmerkingen van de Raad van Advies hierover. De Raad verwacht dat het voorstel in de komende weken zal worden goedgekeurd, en dat het minimumuurloon per 1 januari 2025 zal worden ingevoerd.

² <https://www.ser.aw/pages/advies-introductie-van-een-minimumloon-juli-2024/>

³ <https://www.gobierno.aw/a-aproba-salario-minimo-pa-ora-cu-lo-drenta-na-vigor-1-januari-2025>

Daarnaast heeft de Raad opgemerkt dat naast het uitbetalen van alle gewerkte uren, dus ook de uren boven de 40 uur per week, er een ander aspect is toegevoegd in de wet, hetgeen ook zal leiden tot een verhoging van het minimumloon, namelijk een hoger omrekeningsfactor (van 4,28 naar 4,33) dat in de praktijk wordt hanteert.

De omrekeningsfactor⁴ wordt gebruikt om het minimumloon te berekenen op basis van het aantal gewerkte uren per week, naar het bijbehorende maandloon. In de context van de Landsverordening Minimumlonen wordt de omrekeningsfactor toegepast om een eerlijk loon te garanderen voor werknemers per maand, gebaseerd op het gemiddeld aantal weken per week.

Tabel 1 laat zien dat, de hogere omrekeningsfactor zal ervoor zorgen dat het loon van alle minimumloners met 1% stijgt, ongeacht het aantal uren dat zij per week werken. Daarbovenop komt de verhoging van het minimumloon voor alle minimumloners die meer dan 40 uur per week werken, vanwege het uitbetalen van de gewerkte uren.

Tabel 1: Effect van wetswijziging voor de invoering van het minimumuurloon per 1 januari 2025 op het maandloon

Bedragen in Afl.	Aantal uur arbeid per week			
	20	40	42	45
Oud maandloon	993.10	1986.20	1986.20	1986.20
Nieuwe maandloon	1003.52	2007.05	2107.40	2257.93
Toename maandloon	10.42	20.85	121.20	271.73
- o.b.v. aanpassing omrekeningsfactor	10.42	20.85	20.85	20.85
- o.b.v. aanpassing aantal uur betaald	0	0	100.35	250.88
Verhoging wegens omrekeningsfactor in %	1.0%	1.0%	1.0%	1.0%
Totale verhoging voor minimumloners in %	1.0%	1.0%	6.1%	13.7%

De wetswijziging ten behoeve van de invoering van het minimumuurloon per 1 januari 2025 en de verhoging van de omrekeningsfactor leiden tot een algemene

⁴ Omrekeningsfactor = 52 (weken per jaar) / 12 (maanden)

verhoging van de loonkosten van minimumloners als tot extra lasten voor werkgevers die minimumloners in dienst hebben die meer dan 40 uur per week werken. Bovendien kan deze maatregel een spillover-effect veroorzaken, waarbij ook werknemers die net boven het minimumloon verdienen, aanspraak kunnen maken op loonsverhogingen om een rechtvaardige loonverdeling binnen bedrijven te behouden. Dit kan resulteren in hogere loonkosten voor werkgevers, aangezien loonstructuren in sectoren waar veel minimumloonbanen voorkomen, mogelijk herzien moeten worden om loonverschillen tussen functieniveaus in stand te houden.

Two blue ink signatures are located in the bottom right corner of the page. The top signature is a long, vertical, stylized scribble. The bottom signature is a shorter, more compact scribble.

2. Het advies van de Raad

Na grondige overweging van de maatschappelijke noodzaak, de economische draagkracht en de wetswijziging voor de invoering van het minimumuurloon per 1 januari 2025, concludeert de Sociaal Economische Raad (SER) dat er een maatschappelijke noodzaak voor de aanpassing van het minimumloon aanwezig is. De stijging van de 'Period Average' inflatie van 2% in 2024, zoals vastgesteld door het Centraal Bureau voor de Statistiek, geeft de noodzaak voor een verhoging van het minimumloon.

De Raad is van mening dat de invoering van het minimumuurloon per 1 januari 2025, negatieve implicaties (o.a. verhoging van de loonkosten) zal hebben op de economische draagkracht van de werkgevers. Een deel van deze verhoging wordt verwacht als gevolg van het uitbetalen van de gewerkte uren, maar het feit dat de omrekeningsfactor (van 4,28 naar 4,33) zal worden verhoogd, resulteert in een algemene verhoging van het loon met minstens 1% voor alle werknemers die het minimumloon verdienen, ongeacht het aantal gewerkte uren per week. Voornoemde economische draagkracht wordt verminderd door het feit dat de verwachte economische groei in 2025 matiger is in vergelijking met vorig jaar.

Voor wat betreft het adviesverzoek inzake het aanpassen van het minimum(uur)loon per 1 januari 2025 is de Raad het eens dat gezien de inflatie er een maatschappelijke noodzaak is om deze te verhogen. Op basis van de "Period Average Inflation" berekeningsmethode dient deze in eerste instantie dus met 2% verhoogd te worden. De Raad gaat echter ervan uit dat het minimumuurloon per 1 januari 2025 geïntroduceerd zal worden. De introductie hiervan zal gevolgen hebben op de hoogte van het minimumloon gezien de wettelijke vastgelegde aangepaste omrekeningsfactor⁵. Deze omrekeningsfactor zal namelijk automatisch zorgen voor een verhoging van minimaal 1% voor alle minimumloners. Een verhoging van het minimumloon samen met de introductie van het minimumuurloon zal in feite dus een totale verhoging van 3% inhouden. Als gekeken wordt naar de economische draagkracht, is de Raad echter van mening dat de werkgevers een verhoging van 3% niet kunnen dragen. Voornoemde factoren in overweging genomen vindt de Raad dat een verhoging van 1% geadviseerd kan worden, rekening houdend met het effect van de

⁵ In de wet was er geen omrekeningsfactor gedefinieerd, maar in de praktijk hanteerde de DAO een omrekeningsfactor van 4,28.

introductie van het minimumuurloon, waarbij de aanpassing van het omrekeningsfactor al voor een verhoging van 1% zal zorgen. Dit dient dus verdisconteert/in mindering worden gebracht, van de 2% op grond van het "Period Average Inflation".

Resumerend adviseert de Raad, ervan uitgaande dat het minimumuurloon per 1 januari 2025 geïntroduceerd wordt, een verhoging van het minimumloon van 1%.

Oranjestad, 25 november 2023

Dhr. mr. Hose Figaroa
Voorzitter
Sociaal Economische Raad

Dhr. drs. Felix R.E. Bijlhout
Algemeen Secretaris
Sociaal Economische Raad

Bijlage 1

1 av SER
Van de
M

Aan de Minister van Arbeid, Energie en Integratie
ZE dhr. Glenbert F. Croes
Bestuurskantoor
L.G. Smith Blvd. 76
Oranjestad, 26 september 2024.

Ministerie van Arbeid, Energie en Integratie
Functie Nr. 4858/24
Datum in: 27 SEP 2024
Datum uit: 25 OCT 2024

Onderwerp: aanpassing minimumlonen per 1 januari 2025
Ons kenmerk: DAO/2024/ 334

Geachte Minister,

Middels dit schrijven wordt uw aandacht gevraagd voor het volgende.
Bijgaand treft u het schrijven van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) inzake het consumentenprijsindexcijfer (CPI).

Overeenkomstig het bericht van het CBS is het 'end of period inflation' CPI van de maand augustus 2024 met 2.9% gestegen ten opzichte van de maand augustus 2023 (vide schrijven CBS bijlage 1). Naar aanleiding hiervan kunnen de minimumlonen op grond van artikel 13 lid 1 en lid 2 van de Landsverordening minimumlonen per 1 januari 2025 worden aangepast met 2.9%.

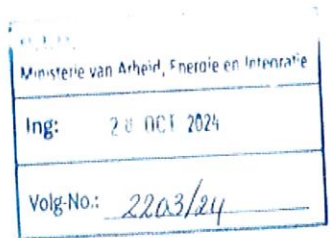
De Directie Arbeid en Onderzoek adviseert u om dit schrijven zo spoedig mogelijk ter advies voor te leggen aan de Sociaal Economische Raad indien een verhoging van de minimumlonen opportuun is in aanmerking genomen de wetswijziging ter invoering van het minimumuurloon met ingang van 1 januari 2025.

Hopende U hiermede voldoende te hebben geïnformeerd, verblijf ik.

Hoogachtend,
De wnd. Directeur van de Directie Arbeid en Onderzoek

Dhr. Anthon Lee Riviereas

Bijlagen:
- bijlage 1 schrijven CBS prijsindexcijfer.

L.G. Smith Boulevard 160
Oranjestad - Aruba
Contact person:
Leonardo da Silva
Phone: 583-7433 ext. 296
e-mail: ldsilva@cbs.aw

E-MAIL

TO: MRS. G. KOCK COMPANY: DAO
FROM: LEONARDO DA SILVA EMAIL: GWENDY.KOCK@ARUBA.GOV.AW
SUBJECT: CPI AUG 2021-2024 REF:
DATE: 26 SEPTEMBER 2024 FAX:

Dear Mrs. Kock,

We hereby provide you with the requested information. Table 1 provides an overview of the end of period and period average percentage change in Consumer Price Index (CPI) for August for the years 2021 through 2024.

Table 1: End of period inflation & Period average inflation for the Consumer Price Index for August, 2021 - 2024 (Total Population (Jun 2019 = 100))

	2021	2022	2023	2024
End of period inflation *	1.4	7.7	0.5	2.9
Period average inflation **	-1.1	4.3	4.9	2.0

Source: Central Bureau of Statistics Aruba

* Last 12 months (% change in the CPI comparing the latest month with the same month one year ago)

** Last 24 months (% change in the CPI comparing the average index for most recent 12-month period with the preceding 12-month period)

For any questions feel free to contact us at CBS.

Best regards,

Director

Mr. Marlon Faarup

L.G. Smith Boulevard 134, Oranjestad, Aruba
Telefoon: (297) 583-2713
Fax: (297) 5838956